

*Schicht, unten ein furchtbares Material. Die Juden, das grauenhafteste, was man sich überhaupt vorstellen konnte*¹ – uit die opvatting vloeiende zijn beleid voort. In een bespreking met generaal Keitel, de chef van het *Oberkommando der Wehrmacht* (de kleine staf die hem als opperbevelhebber terzijde stond) gaf Hitler er medio oktober de richtlijnen voor aan:

*'Es muss verhindert werden, dass eine polnische Intelligenz sich als Führerschicht aufmacht. In dem Lande soll ein niedriger Lebensstandart bleiben; wir wollen dort nur Arbeitskräfte schöpfen . . . Die Durchführung bedingt einen harten Volkstumskampf der keine gesetzlichen Bindungen gestattet . . . Die Führung des Gebietes muss es uns ermöglichen, auch das Reichsgebiet von Juden und Polacken zu reinigen.'*²

'Billige Sklaven', zo vatte een der aanwezigen sommige passages uit Hitlers uiteenzetting samen. *'Nur eine Befehlsgewalt: Generalgouverneur. Schaffung einer totalen Desorganisation! Keine Mitwirkung von Reichsstellen! Das Reich soll den Generalgouverneur befähigen, dieses Teufelswerk zu vollenden.'*³

Deze en dergelijke directieven werden met ijver gevolgd – en niet alleen met ijver: ook met haatdragende bezetenheid. In hun paniek hadden Polen in de weken van het Duitse offensief tussen de vier- en vijfduizend leden van de Duitse minderheid (de z.g. Volksduitsers) die zij van directe hulp aan de binnenrukkende *Wehrmacht* verdachten, om het leven gebracht; Hitler gaf persoonlijk opdracht, in de berichtgeving het aantal slachtoffers te vertienvoudigen⁴ – die propaganda bleef niet zonder effect. Van oudsher waren vele Duitsers al geneigd, Polen als minderwaardigen te beschouwen, van die minderwaardigen werden nu ook moordenaars gemaakt jegens wie men zich alles permitteren kon. Het *'Teufelswerk'* kon beginnen.

Binnen enkele maanden tijd werden alleen al in de geannexeerde gebieden, waar vier-vijfde van de bevolking toch nog uit Polen bestond, enkele tienduizenden leden van de Poolse intelligentsia door de *Einsatzkommandos* van de *Sicherheitspolizei* of door gewapende formaties van Volksduitsers geexecuteerd of in geïmproviseerde concentratiekampen samengeperst waar zij spoedig stierven. Katholieke kerken werden gesloten, kloosters in beslag genomen, geestelijken verdreven of gearresteerd, soms ook gefusilleerd.

¹ Aldus op 29 september 1939 tegen Alfred Rosenberg. *Das politische Tagebuch Alfred Rosenbergs aus den Jahren 1934/35 und 1939/40* (1956), p. 81. ² Verslag, 20 okt. 1939, van Hitlers bespreking met generaal Keitel op 17 okt. 1939, Neur. doc. PS-864, IMT, dl. XXVI, p. 378-79. ³ Mededelingen, 18 okt. 1939, van generaal Wagner aan generaal Halder, Halder: *Tagebuch* (Neur. doc. NOKW-3140), dl. II, p. 12. ⁴ M. Broszat: *Nationalsozialistische Polenpolitik 1939-1945* (1961), p. 48.